КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Народній часопис для Ґенерал-Ґубернаторства

Ч. 65. Краків, 17. липня 1940. Рік І.

„Krakauer Nachrichten"
Ukrainische Volkszeitung
für das
General-Gouvernement

Adresse der Redaktion:
„Krakauer Nachrichten"
Krakau, Orzeszkowagasse 7. II
Fernsprecher 104-81.

Adresse der Administration:
Krakau, Karmeliterstrasse 34 II.
Fernsprecher 230-39

30 сот

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і закордоном:
місячно 3 зол. 50 сот
чвертьрічно 10 зол. 50 сот
піврічно 20 золотих
річно 40 золотих
Курс 1 нім. марки 2 зол.
Адреса Редакції: Краків, Ожешкової 7, тел. 104.81
Адреса: Адміністр. Краків, Кармелітська 34, тел. 230-39
Дирекції: ч. тел. 137-42

ВИХОДИТЬ В ПОНЕДІЛОК, СЕРЕДУ І ПЯТНИЦЮ

Німецькі осяги на морі та в повітрі

ЗАТОПЛЕННЯ 24.684 ВОРОЖОГО ТОНАЖУ. — УСПІХИ НА ІБЕРІЙСЬКИХ ВОДАХ. — БОМБАРДУВАННЯ АНҐЛІЙСЬКИХ ЛЕТУНСЬКИХ МАЙДАНІВ, ПРИСТАНЕЙ І ПРОМИСЛОВИХ ОСЕРЕДКІВ.

Берлін, 15. 7. Начальна команда німецької армії подає, що німецька морська фльота від довшого часу веде посильні й успішні наступи на Іберійських водах. — Німці захопили багато ворожих торговельних кораблів. Одне німецьке підводне судно вспіло затопити 24.684 ворожого тонажу. Біля західніх берегів Анґлії атакували німецькі літаки ворожі летунські майдани, пристані і промислові осередки. Затоплено одно стежне судно й один торговельний корабель 2000 тон містоти.

На летунському майдані Ст. Мерін збомбардовано 8 анґлійських літаків. Крім того збомбардовано багато осередків воєнного промислу.

Анґлійські літаки бомбардували в ночі 13. ц. м. місцевости в північній Німеччині. Знищено декілька домів і вбито кілька цивільних осіб. Втрати ворога у вчерашньому дні виносять 13 літаків. Пять німецьких літаків не вернулося на свої місця.

—о—

Понад 4 міліони тонажу анґл. кораблів

затопили німці від початку війни

Берлін, 14. 7. — Начальна команда німецької армії подає, що ескадри німецького летунства атакували 11. ц. м. ворожі летунські майдани, пристані і фабрики зброї в полудневій і середущій Анґлії. Бомби поцілили ворожі обекти у Фалмут і Ловестофт.

У каналі Ля Манш вдалося затопити один корабель 15.000 тон містоти і 4 кораблі 15.000 тон містоти. 9 кораблів ушкоджено.

Від початку війни до 8. липня ц. р. затопила німецька маринарка і летунство 4,329.213 тон ворожих кораблів. Крім того ушкоджено поверх 300 ворожих кораблів, що не здібні до мореплавби.

Завзяті бої італійців

БОЇ ЗА КОРДОНАМИ КИРЕНАЇКИ. — ЗБОМБАРДУВАННЯ ЛІТАКІВ У СХІДНІЙ АФРИЦІ ТА В КЕНІЇ. — ЗІСТРІЛЕНО 15 ВОРОЖИХ ЛІТАКІВ.

Головна кватира італійської армії подає, що морський і повітряний бої, які почалися ще 8. ц. м. ще не покінчені. У четвер дійшло до завзятого бою італійського летунства з ворожою морською фльотою і літаками. Один корабель затоплено, а два контрторпедовці важко ушкоджено. Водночас зістрілено 4 ворожі літаки. Два італійські літаки не вернулися.

Другої ночі італійська артилерія зістрілила 5 ворожих торпедових водолітаків і три бомбовики.

У північній Африці італійські війська звели бій за кордонами Киренаїки. Добуто повзи і панцирні вози та захоплено вояків у полон. Поблизу Кенії збомбардовано ворожі летунські майдани і зістрілено 2 анґ. літаки.

Аґенція Стефані повідомляє з Танжеру, що з Ґібральтару наспіли вісті, що на Середземному Морі анґлійці мають великі втрати. Між іншими великий корабель »Гуд« знищений. Це викликало зрозуміле пригноблення серед анґлійців. Італійські літаки безупинно атакують ворожі кораблі, добуваючи низку успіхів.

Новий налет на Ґібральтар

Альжир, 14. 7. — З Ґібральтару наспіли вісті, що анґлійці мають чимало клопоту з утікачами. З Мароко напливає маса утікачів і вони жаліються, що з ними поводяться анґлійці не як із людьми, але трактують їх як вантажний товар на кораблі.

У четвер дійшло до великої паніки в пристані Ґібральтару. Поліція з трудом опанувала ситуацію. Над пристанею появилися літаки, счинилася паніка, яку поглиблював алярм. Протилетунська артилерія стріляла впродовж пів години.

—о—

Румунія разом з Німеччиною

Букарешт, 14. 7. — Румунський міністр закордонних справ Мануїлеску прийняв на послуханні представника німецького інформаційного бюра й заявив йому причину виступу Румунії зі Союзу Народів. Мануїлеску заявив, що Румунія всеціло достосується своєю політикою до нової політичної дійсности, що заіснувала в середущій Европі. Міністр підкреслив, що Румунія перші кроки в тому напрямі вже зробила, дальші послідують. Румунія бажає вдержати і закріпити якнайкращі взаємини з Німеччиною.

НІМЕЦЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ АТАШЕ У КОРОЛЯ РУМУНІЇ

Король Румунії Карло прийняв на послуханні німецького військового аташе, полк. Вегля й аташе німецького летунства, полк. Ґеретенберґа.

—о—

Вимога хвилі

Краків, 15. липня 1940.

Кожна робота, кожне завдання може бути виконане щойно тоді, коли найдуться до того відповідні люди. Не принагідні обставини, ні ситуація не є рішальним чинником для переведення якихось засад чи ідей в життя. Людина й тільки людина є тим чинником, що вміє використати принагідні обставини, що вміє в разі потреби створити собі обставини, а супротивні зломити, або обійти. Таким способом справа призначення відповідних людей стає основою виконання праці.

Вже перша поїздка по українській етноґрафічній території в Ґенерал-Ґубернаторстві переконує наглядно кожного в одному, що роботи безліч, а працівників обмаль. Тому вже довший час перекидується людей з місця на місце, дається їм часами таку роботу, що з нею стрічаються вперше. Прикладом може бути хоча би кооперативна ділянка. Серед великої кількости працівників зрідка стрічається тут людей, що знали би що робити, і як зробити. Це буває і в інших галузях життя. І тому, якщо є якісь недомагання, то їхньою причиною — недостача людей. Людина, це найцінніший складник виконування суспільних завдань. Тому суспільність в свою чергу мусить опікуватися кожною одиницею, дбаючи про її правильний розвій та про умовини буття і то тимбільше, якщо умовини такі, що цій одиниці важко дати собі раду.

В останньому часі бачимо відрадніше явище. Ряди переселенців, що їх воєнна хуртовина, чи повоєнні події вирвали з рідного ґрунту й кинули в чужину, здебільша в табори, — прибувають у Ґенерал-Ґубернаторство. Те, що в людях втратили інші українські землі, зискує Підляшша, Холмщина, Лемківщина. Неораний сотками років переліг, дістає працівників, а приплив нових сил зміцнить обіг крови в тій частині національного орґанізму, приспішить його відпорність на натиски зі зовні.

Та заки звільнені з таборів зуміють створити собі підстави, на яких будуть могти розгорнути свою працю — ними треба заопікуватися. „Брат братові" — гасло зимової допомоги має своє приминення й сьогодні, тільки форма переведення мусить бути дещо інакша. Звільнені з таборів — це не беззасібні безробітні, але здебільша люди досить заможні. Їхні гроші тимчасово передержані по різних урядових установах. А заки вони ці гроші дістануть назад, їм не треба датків, не треба дарованого, — їм треба позичити! Позичити на місяць чи на два, доки вони з одержаних власних, чи запрацьованих грошей не зможуть віддати.

Справа зорґанізування фондів для позичок звільненим з таборів тимбільше пекуча, що число їхнє більшає й щораз більшатиме. Тому робити треба скоро й у великому розмірі. Завдання до розвязки не тяжке. Йде про зібрання фондів на звичайні, короткоречинцеві позички. Громадяни складатимуть у котрійсь з українських установ свої вільні гроші за означеним опро-

центуванням. Вкладники матимуть змогу довільно розпоряджувати ґрішми, включно з вибранням їх назад. Відсотки, які повинна виплачувати ця установа, будуть дещо нижчі від прийнятих нині загально, а це тому, що й від позичковців треба буде по можності брати якнайменші кошти.

Ясно, що одинокою запорукою задовільного переведення справи є широка співучасть громадянства. Врешті - це громадський обовязок, який кожний повинен по змозі сповнити. Не лише з почуття споріднення й спільноти з тими, що вертаються з таборів, але й зі свідомости, що вони є співчинниками розбудови нашої національної сили й енерґії й тому належить їм від нас опіка.

Арчин Я. М.

Німецько-совітські кордони безспірні

Краків. У салях уряду Ґенерал-Ґубернара в Кракові відбулася звичайна конференція керманичів відділів, якою проводив п. Ґенеральний Ґубернатор д-р Франк. Ціллю тієї конференції було узгіднення нових напрямних праці в Ґенерал-Ґубернаторстві у звязку з новим ладом в Европі.

Д-р Франк виголосив промову, підкреслюючи, що німецько - совітські кордони інтересів є безспірним чинником безпеки німецької праці на Сході.

З черги обговорено господарські справи, то що.

—o—

Марш. Петен президентом Франції

Женева, 13. 7. — З Віші наспіли урядові вістки, що у висліді наради марш. Петен зясував през. Лебренові свій погляд на те, щоб зединити уряд шефа французької держави зі становищем премієра. Річ у тому, що Франція переживає виїмкові часи, тож необхідно ті два становища злучити, щоб таким робом зосередити відповідальність за керму держави на одну особу. Лебрен признав цей погляд і уступив зі становища президента Фрації. Провідником французької держави став марш. Петен.

Новий уряд у Франції

НЕЗАМІТНІ ЗМІНИ НА НАЙВАЖНІШИХ СТАНОВИЩАХ.

Женева, 15. 7. »Журналь Офісієль« повідомляє, що марш. Петен перевів зміну французького уряду. Цікаве те, що заіснували лише непомітні зміни на поодиноких становищах, а давніші політики залишились в уряді.

Віцепремієром залишився Ляваль. Він теж є заступником Петена, як шефа держави. Міністром закордонних справ Бодуен, внутрішніх справ Марке, міністр скарбу Бутіліє, міністр народньої оборони Вейґан. До уряду увійшов і б. міністр війни Пієтрі. Він тепер міністром комунікації. Міністром кольоній став б. міністр скарбу Лемері, міністром справедливости правник Еміль Міро. Міністерство праці покищо необсаджене.

Підкреслюється, що у Франції все залишилося по старому.

——o——

Анґлія погрожує французам у Сирії

Атени, 14. 7. — З Бейруту повідомляють, що Анґлія погрожує нападом на французьку армію в Сирії. Командант анґлійського війська, що досі ще є в Сирії, зажадав від команданта французької збройної сили в Сирії ґен. Міттельгавзера, щоб 500 французьких літаків, що є у Сирії, відлетіли до Палестини, або їх знищити. Якщо те бажання не буде сповнене, то анґлійці грозять нападом на сирійські летунські майдани. Значить, анґлійці погрожують зробити те саме, що в Орані.

Ґен. Міттельгавзер відкинув анґлійські домагання і наказав військове поготівля.

В Сирії неспокійно

Атени. 15. 7. Французький ґенерал Фуже й адмірал Купон прилетіли літаком в товаристві багатьох старшин з Марсею до Атен, а звідти поїхали до Бейруту. Вони повезли інструкції для командування французької армії в Сирії, яка має забезпечити сирійсько-палестинський кордон. Слід відмітити, що там доходить часто до сутичок між французьким і анґлійським військом.

Тому теж марш. Петен вислав туди військових старшин, як інструкторів.

На працю до Німеччини.

КОМУНІКАТ У. Д. К. У КРАКОВІ.

Транспорт до заведень Сіменса у Берліні, жінок та мужчин, приготовляється на понеділок 22. 7. 1940, тому до Кракова треба приїхати найпізніше в суботу 20. ц. м. та зголоситись в Українському Комітеті при вул. Яблоновського ч. 10 для полагодження усіх формальностей.

За Комітет:
о. Мирослав Харина, в заст. реф. праці.

ВІДКЛИКАННЯ ДИПЛЬОМАТИЧНОГО ПРЕДСТАВНИКА ФРАНЦІЇ З ЛЬОНДОНУ.

Аґенція »Аваса« подає, що французький міністр закордонних справ відкликав з Льондону дипльоматичного представника Франції Ґамбона.

—o—

ТОРГОВЕЛЬНІ ВЗАЄМИНИ НІМЕЧЧИНИ З ЮГОСЛАВІЄЮ.

Білгород, 15. 7. У пятницю прибула до Берліна югославянська торговельна делеґація, щоб обговорити торговельні взаємини Югославії з Німеччиною і з тими державами, що тепер окуповані німецькими військами, як Норвеґія, Голяндія, Данія, Бельгія та Люксембурґ.

—o—

ОДНА ПАРТІЯ У ФРАНЦІЇ.

Женева, 15. 7. З Віші повідомляють, що урядові французькі круги вирішили створити одну партію. Оця партія була б урядовою, тоб то мала б завдання в імені авторитативного національного руху стояти по боці авторитативного уряду Франції. Французи масово голосяться до тієї партії.

—o—

РУМУНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ГОСПОДАРСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ ПЕРЕРВАНІ.

Від кількох днів велися у Букареші турецько-румунські господарські переговори. Одначе з уваги на деякі труднощі переговори не довели до успіху й турецька делеґація покинула Букарешт.

—o—

ВИВЛАСНЕННЯ ЖИДІВСЬКОЇ ВЛАСНОСТИ У РУМУНІЇ.

Букарешт, 15. 7. Усування жидів із господарських та урядових становищ у Румунії, що увійшло в програму праці нового румунського уряду, переводиться швидко в життя. Міністерства виготовляють закони, що мають такі постанови:

1) Всі румунські урядовці не заключуватимуть зі жидами ніяких спілок. 2) Усунення усіх жидів з румунської преси і видавництв. 3) Вивласнення усіх жидівських посілостей. Все це переходить на власність румунської держави.

Треба підчеркнути, що після світової війни жиди закупили в Румунії великі промислові посілости. Якщо торкається усунення жидів з румунської преси, то слід згадати, що жиди вели протинімецьку кампанію від початку війни.

—o—

ВИБОРЧІ ЗАВОРУШЕННЯ У ЛИТВІ

»Реакціонери при роботі«.

Москва, 14. 7.. — Московське радіо подало звідомлення про виборчу боротьбу в Литві. Як виявляється, то в останніх днях у різних місцевостях Литви дійшло до заворушень. Зокрема в околиці Укмерґе, реакціонери (так називає їх московське радіо) почали галабурду. В Укмерзі є посілості б. литовського президента Сметони. Там зорґанізувалася більша ґрупа людей, що накликувала населення до заворушень, саботувала вибори й силоміць намагалася погіршити відношення литовців до Совітів.

У Литві переведено масові арештування визначних осіб, старшин, б. міністра, урядовців, тощо. Політичний провідник литовської армії Петрейскас уступив зі свого становища. На те місце прийшов Мацієвскас.

Homo politicus

Причини упадку Польщі

Пресова політика

23)

Права передруку й перекладу застережені.

З нагоди появи книжки д-ра ді-Преля — д-ра Дрешера »Поляки перед Берліном«, присвяченої польській пресі та пропаганді, висловили ми вже окремо погляд, що пресової політики у Польщі не було взагалі ніякої. Пресова політика робилася сама, чи пак — *робила її вулиця*. Ще виразніше: тон цілій польській пресі надавала безапеляційно т. зв. червона преса (від червоних наголовків), преса, призначена для найширшого та політично найпримітивнішого читача, преса виключно лише зарібкового характеру, яка не знала іншого підходу до всієї часописної тематики, як лише підхід один: смак вуличної публики, сенсація. Брак польської пресової політики вбачаємо у тому, що не було в Польщі ніякого орґану, який 1) устійнював би напрямні пресової політики відповідно до потреб державної рації та виховання польського народу і 2) стежив би за їх виконанням, протиставлячись одночасно пресовій роботі, яка тим напрямним шкодила б. Балаган у тій ділянці був тому, що *формально* такі установи, покликані для ведення пресової політики існували, але фактично своїх завдань або не розуміли, або не мали змоги їх виконувати, не вміючи створити собі відповідний авторитет у світі польської преси та запевнити собі екзекутивні прероґативи.

Такою установою був властиво пресовий виділ при президії ради міністрів. Цією самою справою міг був займатися пресовий відділ при міністерстві закордонних справ. На тон і напрямок преси могло теж впливати міністерство внутрішніх справ та підлеглі йому льокальні орґани, які мали супроти преси ту страшну зброю, що нею є цензура. Тимчасом: світ преси у Польщі взагалі з пресовим виділом при президії ради міністрів майже не стрічався. Єдина річ, яку журналісти від нього вимагали, були — інформації про діяльність уряду чи про такі події, що про них уряд мав перші відомости, — єдина річ, яку той виділ виконував, було те, що він цих інформацій пресі... не давав. Варшавські журналісти та тамошні кореспонденти краєвої і закордонної преси згадували як ідеал чудового функціонування того виділу часи прем. Бартля: тоді щоденно те бюро видавало комунікати під наголовком „день пана прем'єра", де казалося, кого прем'єр прийняв і в кого був. Це не глум, а щира правда. Позатим бували чейже в Польщі прем'єри (як напр. Славек), які преси з цілого серця ненавиділи, не мали для неї найменшого зрозуміння та взагалі не бажали собі ніякого з нею звязку. Це й вичерпувало проблему пресової політики. Бували на становищі начальника того відділу поважніші польські журналісти і вони почували себе на ньому досить незручно, бували й люди, які зі світом преси не мали нічого спільного, і ті дивились на цю свою посаду, лише як на етап до вищої карієри (головно дипльоматичної). В останніх роках те бюро могло знаменито одного гарного ранку щезнути, і з винятком людей, які перестали б брати платню, ніхто його відсутности не завважив би. З пресовим відділом у міністерстві закордонних справ було вже трохи інакше. Він видавав для внутрішнього вжитку щотижневі огляди чужинецької преси, (для журналістів навіть цікаві), позатим щотижня (не завжди) уладжував сходини представників щоденної преси, окремо краєвої, окремо закордонної. На тих сходинах начальник відділу відчитував чи виголошував дипльоматично вистилізовані комунікати про актуальні справи закордонно— політичного життя та давав відповіді журналістам. Воно вже більше подобало на пресову політику, а проте нею безумовно не було: бо не було ніякої системи у вказівках для преси, та — що ще важніше —діяльність того відділу була теж доривочна, трохи канцелярійна, трохи від актуального випадку до випадку, без бажання визначувати пресі якусь політичну лінію в окремих закордонно-політичних проблемах. Начальник того відділу, п. Сківський, мав зрештою літературні нахили та цікавився більше конкуренційним супроти „Відомосці Літерацкіх" журналом „Піон", ніж міжнародньою політикою та завданнями щоденної преси.

Ще більший хаос панував у ділянці цензури. На цю тему можна би і варто би написати окрему здоровенну книгу. Розпорядки (заборони), що їх давав державний комісаріят м. Варшави столичним газетам і те, що з пресою робили льокальні польські цензори — це належить до царини траґі-комедії. Але річ не в окремих актах безглуздих конфіскат, переслідувань, шикан. Річ у тому, що переслідування, шикани, конфіскати, кари й засуди торкалися в Польщі тільки *меншинневої* преси, або тої поважної польської преси, яка займалася взагалі проблематикою польського життя та була через те невигідна режимові, що не знав, як узагалі має поводитися і здавався на — поліцію. Конфіскати опозиційних польських ґазет належали до ділянки внутрішньо-польської політ. боротьби. Проявами пресової політики були натомість такі акти варшавського державного комісаріяту, як заборона варшавському журналові „Орка на уґоже" приносити сторінку, присвячену українській проблемі, анкетам на тему польсько-українських справ і т.п. Те, що у Львові не вільно було писати того, що у Варшаві, а в Луцьку конфіскували речі, які перейшли цензуру у Львові, це були нотóрійно відомі справи: про них навіть були соймові інтерпеляції і в відповіді міністр внутрішніх справ заявив, що ріжні умовини »реґіонального« життя вимагають ріжної поведінки влади у ріжних частинах держави. Одним із характеристичних покажчиків, за що переслідували в Польщі українську пресу, було напр. покарання адміністраційним шляхом та затвердження тієї кари судовим присудом — редакторів усіх трьох українських щоденників у Львові за те, що вони з власної волі не написали були славословних статтей на честь Мосціцького з нагоди його іменин. Один із вищих польських державних урядовців висловився з цього приводу про польську цензуру так: »Наш цензор не має бути інтеліґентний, — він має лише чути носом, за що його може вища його влада притягнути до відповідальности«.

Можна б, очевидно, сказати, що у демократичній республіці важко вести одностайну пресову політику в розумінні напр. політики урядів преси й пропаґанди в авторитарних державах, де все життя підпорядковане вимогам держави, на сторожі яких стоять покликані для цього державні установи. Демократія, мовляв, тим і визначується, що »кожний пише, як і що хоче«. Коли б хто хотів так пояснювати жахливий пресово-політичний стан у Польщі, то свідомо фальшував би правду. Передусім у Польщі демократичні свободи були фікцією і повною фікцією була свобода преси у Польщі. Уряд мав змогу впливати на *всю* польську пресу, навіть і партійно-опозиційну, яка чи то з льояльности чи зі страху була б його бажанням піддавалася. Але в тому напрямку не було ніколи навіть ніяких спроб! Пригадуємо собі один-однісінький випадок, коли Варшава заборонила поміщувати в одній справі власні звіти ПАТ-а, які »загрожували б прилюдній безпеці«: це було підчас варшавського процесу у справі вбивства мін. Перацького, у 1935/36 р., коли то уряд лякався, щоб протиукраїнська нагінка польської преси, яка могла вибухнути у звязку з цим процесом, не скомпромітувала на внутрішньо-державному терені »нормалізації« в самих її початках, та щоб не відбилася небажаними відгуками й на закордоннім терені у звязку з великим зацікавленням чужинецької преси тим процесом. Але брак пресової політики полягав не тільки у тому, що польські державні чинники навіть не старалися впливати на *всю* польську пресу у найважніших справах загально-державного значіння. Нечуваний і ніде у світі небувалий балаган полягав у тому, що вони не робили цього й супроти преси безпосередньо залежної від влади й режиму, себто преси або субвенціонованої (чи просто таки утримуваної) з державних фондів, або преси, якої видавці та редактори були людьми режиму, послами, достойниками з ББ чи ОЗОН-у, та користали з безлічі особистих привілеїв. Воно торкалося однаково варшавської »Ґазети Польської«, в якій невідомо було, що є поглядом уряду, а що пп. Медзінського, Шталя, Старжинського чи львівського Мейбавма, — як і »Курієра Поранного« під редакцією ославленого Клявдіюша Грабика, та як озонівського львівського »Дзенніка Польського« чи краківського »ІКЦ-а«, найголоснішого трубача влади й режиму.

»ІКЦ« (»Ілюстровани Курієр Цодзенни« у Кракові) — це ціла окрема сторінка польського державного життя. Колишній пястівсько — вітосівський, потім проурядово-санаційний орґан, був він тим польським щоденником, який мав повне право казати про себе, що ніхто інший, тільки він накидав тон усій польській щоденній публіцистиці, він мав найбільші впливи у польській прилюдній опінії, він ту опінію формував, ніхто інший тільки він із своїми варшавськими червоними підголосками панував на польській вулиці — на долах і на верхах. І тому, саме, що користувався такпм

величезним впливом, тому, що був безумовно ґазетою найбільш поширеною у Польщі та й із найкращим технічно-видавничим і адміністраційним (кольпортажевим) апаратом — був найбільше винуватим за ту морально-політичну атмосферу, яка панувала у Польщі, за рівень політичної освіти серед польських широких мас, за підхід польського громадянства до найповажніших польських державних справ. Примітивізм, забріханість, іґноранція, демаґоґія, пустословіє, зарозумілість, менторське всезнайство, клеветництво та доносицтво, плазунство супроти сильних, брутальність супроти слабих, розхрістаність стилю, канібальська етика та дикий шовінізм — все воно знаходила свій століdсотковий вислів на сторінках »ІКЦ«,все воно складалося на образ »ІКЦ«. Доходило до того, що час до часу й інші польські часописи подібними словами характеризували той часопис: раз зробило це навіть львівське »Слово Польське«, швидко потім, як перейшло з табору ендеції до табору санації та з якоїсь причини наразилося санаційному краківському товаришеві. Ревеляції про Маріяна Домбровського, польського »Норткліфа«, писав свого часу варшавський »Роботнік«. Усі знали, що »кур'єрок« це »шмата«, але купували й читали силою привички та завдяки розмірам тої ґазети та її експедиційно-кольпортажевій швидкості. І вся Польща та всі поляки затроювались трійливою їдлю тієї ґазети. Змінювала та ґазета свої орієнтації і погляди, як рукавички, залежно від коньюнктури і партнера (платника). Тільки у підході до двох питань залишилась послідовна і вірна собі: до українців та німців. Люди казали, що це тому, бо німці не хотять її купити, а українці не мають защо.

У Польщі прийнявся вже був термін »ікацова преса«. Нема найменшого сумніву, що »ікацова преса« з своїм проводирем на чолі, *була одною з найважніших причин упадку Польщі*. Вона плекала у Польщі того духа, що був причиною її внутрішнього хаосу (»декомпозиції«) та підготовляз її катастрофу з 1939 року. Було річчю подивугідною, як впродовж 20-ти літ польська преса ставилась до найповажніших внутрішніх та закордонних проблем польської держави та з якою байдужністю приглядалися вакханалії задурманювання польського народу відповідальні за долю держави її керманичі. Загальний рівень польської преси був через те такий низький, що навіть у нечисленних поважних часописах (головно консервативного напрямку) була нехіть виломлюватись з тієї загальної атмосфери, щоб занадто не дразнити громадянства та »непотрібно не наражуватись громадянству« порушуванням непопулярних тем. Найбільш непопулярними були головно дві теми: проблема перебування Польщі між Німеччиною та Росією і проблема непольських народів у Польщі. Можна було на пальцях одної руки порахувати людей зі світа польської преси, які направду здавали собі справу з польського ґеополітичного положення, таксамо на пальцях одної руки можна було порахувати польських редакторів, які направду знали українську проблему! Не дизо, що у 20-му році істнування своєї держави, польська »сіра людина« мала про українців більш-менше таке поняття, як про бушменів, і коли було їй казати, що українців є у світі поверх 40 міліонів, а в Польщі поверх 6 міліонів — то вона дивилась на такого інформатора, як на ворога держави, що злобними вигадками підриває віру у силу польського народу!

Ввесь підхід польської державної верхівки до установи преси виходив із заcновку, щоби створити якнайбільше правних норм для інґеренції державних чинників Отже пресу можна було цензурувати й судити по трьох законах: пресовому, загально-карному та законі про охорону деяких інтересів держави. Але про те, щоб на пресу дивитися, як на інструмент політичного виховання громадянства та підготови ґрунту під розвяку ріжних ближчих і дальших проблем — про те ніхто у Польщі не думав. Той інструмент використовували лише редактори окремих »ікацових« орґанів виключно в одній цілі: для нагінки проти меншин, зокрема проти українців, яка була і в польському громадянстві популярна, отже для читача мила, і в очах влади приспорювала ґазеті опінію »паньствово-тврурчеґо« орґану.

Однак треба бути справедливим: як керманичі згаданих пресових установ при президії ради міністрів чи міністерстві закордонних справ могли робити *якусь* пресову політику, коли їхні шефи, міністри, президент держави, керманичі політичного життя, — не мали ніякої устійненої *програми* у всіх найважніших ділянках життя державй?! Як можна було позитивно інструувати, позитивно інспірувати польську пресу, мериторично обмірковувати з її представниками на пресових конференціях ріжні проблеми та проводити у пресі (бодай у тій її частині, яка була від реж'му залежна) одностайні напрямні, коли тих напрямних не було, коли не було взагалі пляну ні ясного погляду, як треба поводитись у безлічі справ!

Тому польська преса — як усе польське державне і громадське життя — плила без керми і вітрил по хвилях або демаґоґії або — у найкращому випадку — імпровізації. Місяці й тижні, які попередили війну та дні з часу війни — це ж був найбільш жалюгідний період в історії польської преси та в історії польської пресової політики. Будучий історик польського народу, який переглядатиме річники польських часописів і перевірюватиме те, що тоді польські часописи — із найповажнішими включно — писали, з тим, що в дійсності було, дійде до жахливих висновків на тему: як відповідальні за стан польської преси діячі розуміли місію преси й пропаґанди та як її виконували.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА

З ритмом цикад

ВРАЖІННЯ І НАСТРОЇ.

Рим, кінець червня 1940.

По буревії, що приносить із собою освіження та віднову в душну Европу, в затишші лісу Компієн і у віллі Інчіза аль'Ольджята біля Риму, підписано договір про перемиря. Рим, по першій фазі війни Італії, зітхнув. Хоч кожний італієць здає собі справу, що для Італії щойно тепер надходять дні вирішньої імперіяльної війни: Африка - Середземне Море — чи й ще десь.

А покищо — нічні трівоги налету на Рим привинились, населення ходить виспане й задоволене. І поволі римляни привикають до війни.. Мало того — набірають розмаху і захоплення до неї. Он, у барі, посмоктуючи морозиво, римлянка — що ростом, здоровлям, поставою нагадує правдиву Юнону! — просто кричить:

— Багатії, шкуролупи оці англійці! Думали, що тільки їм панувати та товстіти!

Гамір заливає вулиці: ґазетні продавці увихаються мов пискурі; люди метушаться і задоволено реґочуться; сонце, що — цього року зовсім не по італійськи! — час до часу хлине зливою: проте — не щадить і тепла.

Усі мури, колюмни палат, усі огорожі, що заслонюють нові будови, усе те яскравіє від усяких воєнних плякатів, відозв, окликів, поезій. І відозви множаться з дня на день: і Корсика, і Мальта, і Ніцца-Савоя, і Туніс — усі тут вираховані. Біля часописних кіосків товпиться юрбами народ і вичитує наголовки новин, придивляється ілюстрованим та гумористичним журналам. Останній »Марк Аврелій« на першій сторінці поміщує Черчіля, що розмовляє з французом. Черчіль каже:

— Ви попросили перемиря, повели переговори, зложили зброю...

— Та, а що ж було нам діяти?

— Та я нічого! Я тільки так, щоб і я знав, як це робиться! — відповів Черчіль.

А мені особисто невимовний жаль за давнім »Осерваторе Романо«. Бо знаєте, цей ватиканський щоденник, як його — тому місяць — молоді люди за його »невтральність« у кількох кіосках спалили, — то він зовсім не той став: не пізнаю його! Десь поділись статті Джіджі, »Акта діюрна«, і голос змінив. Цей пан Джіджі не був поганий чоловяга: він навіть заходився утримати в щоденнику »нейтралітет«, та чогось завсіди на один бік перехилювавсь — і то в той бік тут небажаний. Кажуть, — кажу: кажуть! — що папа Пій XII. якось спитав:

— А про що ж це ви пишете там, що такий галас счинили?

— О! Ваша Святосте! Про самі побожні справи!

— То знаєте ви що: вже краще перестаньте писати про ці побожні справи!...

Мені ж тільки тому жаль за давнім »Осерваторе Романо« — бо хто ж пхинькатиме за тим »моцарством«? Хто ж падькатиме, що на Волині й Галичині переслідувані тільки поляки? »Осерваторе Романо« добре знає, що там українців немає — тільки „poveri polacchi" Чи, наприклад, про світл. памяті Преосвящ. Д. Нрадія, по його смерті згадуючи його, »Осерваторе Романо« прихильно і ласкаво написав, що Преосвящ. був по національності... подумаєте: рутено! Ще б пак! Просто: руссо.

Рим безупинно приготовляє сховища перед налетом. Треба б тут згадати, що Рим має безліч сховищ серед староримських мурів палат, святинь. Ось, такі палати - руїни Каліґулі, Тиберія, Веспазіяна; чи мавзолеї Адріяна, — що зветься замок Сант Анджельо, чи Авґуста; такий Колісей чи підземелля святині Роми і Венус: це такі могутні кольоси мури, що щоб їх розгаратати, то треба б: влучно цілити і кинути кільканацять гідних бомб. Та — приготовляють нові сховища. Під колюмнадою ґалерії Колонна справжні, серед високих »мурів« мішків із піском, лябіринти; в одній підземній ґалерії - тунелю те саме; у Колісею у середніх коридорах такі ж гори мішків із пісків; на майдані Еседра один бік колюмнади зовсім заложили піском. А декуди — просто вжолоблюються у нідра туфу і це чи не найбезпечніший захист. У цій передосторожній будові сховищ завважується їх практичність: пізнати, що надивились італійці в Еспанії як це робити сховища. Чи ці сховища в Римі приготовані на випадок налету англійців? Може. Та я у це не вірю, щоб англійці хотіли тут налітати. Думаю ясніше: на те приготовили тут сховища, щоб непривичного до небезпек цієї війни і в таких налетах нездисциплінованого італійця тримати в постійній на цей час психольоґічній дисципліні війни.

І деякі історичні монументи відгори додолу піском обкладають: найкраще збережену арку імператора Константина й одну арку Тита. І цю другу арку таки варто за всяку ціну зберегти: на ній бачимо плоскорізьбу, як це по погромі жидів імператор Тит привіз із Єрусалиму до Риму, чи не

Село жде на книжку

В освітній праці учитель чи інший освітний працівник не може обмежуватись тільки до дітей. Беручи під увагу сьогоднішні історичні події, він мусить провадити освітню працю також серед молоді і старшого громадянства. Кожний, що мав нагоду познайомитись з тією ділянкою праці, добре знає, яке велике значіння має тут книжка, — не книжка підручник, — а ця звичайна книжка популярно-наукового, чи белетристичного змісту.

Перед війною поляки просто закидали наші села польськими книжками. Були бібліотеки шкільні, громадські, суспільних організацій, комплети мандрівні і то за дармо, чи за пренумератою під примусом. Крім цього насилали ще безліч польських часописів. Тепер старше покоління нашого села поза календарями і »Краківськими Вістями«, а молодше »Молодими Друзями« та шкільними читанками не має що читати.

Може ця справа тепер, літом, менше актуальна, тому що в полі робота. Та перед нами вже недалека осінь і зима. Щоби той час для освітньої праці використати вже тепер треба подбати про книжку для нашого села, негайно приступаючи до орґанізації сітки бібліотек по наших селах.

Суспільні орґанізації, що мають уже свої бібліотеки, мусять виділити з них мандрівні комплети та осінню обділити ними свої філії по селах. Українські кооперативи нехай урухомлять статутово предвиджені фонди культурно - освітні, виділюючи квоти на закуп книжок до бібліотек. Так само всі інші суспільні орґанізації нехай не забувають про такі фонди. Можна повести збірку книжок також і серед тих, що мають своїх приватні книгозбірні. Книжка у приватній книгозбірні звичайно »мертва«, бо власник напевно її вже не читає. Книжка тоді жива, якщо переходить з рук до рук, а не лежить на полиці.

Перед війною волосні чи громадські уряди призначували деякі квоти в своїх бюджетах на бібліотеки. Цей звичай треба би і тепер відновити, з тим, що тепер ці закуплені книжки не будуть вже польонізаційним середником для нашого села, а служитимуть нашому відродженню.

Справа українських бібліотек є важна не лише для старших, але для молоді наших новонароджених шкіл. Діти, щоб надробити всі занедбання з часів неволі, мусять багато читати. Учителі добре знають, що коли дитина дістане нову книжку-читанку, то протягом кількох днів прочитає її цілу, а потім уже береться за неї неохоче. Тому дитина мусить час до часу дістати щось нове для читання. Видавання »Молодих Друзів« робить добру прислугу, хоча і цього за мало. Тут треба негайно подбати про бібліотеки. І саме тепер літом. Бібліотеки найкраще закладати при школах. Поза фаховою опікою в особах учителів осягнеться таким чином ще й те, що з книжок користатимуть діти і старші, їхні батьки та рідня.

А. Савич.

Заборолo анґлійського Сходу

»На далекому Тихому Океані багато є інтересів, що живо обходять Анґлію: Канада, Австралія, Нова Зеляндія, Нова Ґвінея, Малаї, Гонґ Конґ та інші істрови на Тихому Океані. Анґлійська торговля на цих водах має сильних суперників« — так колись урядово звідомляло найвище морське комaндування анґлійський парлямент. Сторожем цих важних анґлійських інтересів на Тихому Океані мали стати Маляйські острови з їх столицею - пристанею — Сінґапуром. А сторожити треба було й перед Японією й Америкою і врешті іншими кольоніяльними державами.

Остров, на якому є положений Сінґапур, займає несповна 900 км² поверхні. Замешкують автохтони маляйці (25%) і китайські пришелці. Анґлійців разом із залогою та адміністрацією є несповна 2%. Укріплення Сінґапуру, модерні пристані для воєнної фльоти, летовища й »до зубів« озброєне побережжя має захищати шляхи до анґлійських доміній, кольоній, мандатів та інших васальних держав.

Далеко ще до вибуху війни Анґлія постаралася добре закріпити цей свій, як вони залюбки називають »Східній Ґібральтар«. Цю свою випадову браму на Далекому Сході перед вибухом війни сильно скріпили багато тисячами кольорового війська. До своєї ролі ще в 1921 р. був призначений Сінґапур і до цього саме часу відноситься висказ, зацитований на самому вступі. Так як Гонґ-Конґ має бути поліціянтом анґлійських посілостей перед Японією, так Сінґапур перед Зединеними Державами П. А. Оба разом, перемінені на морські твердині, стали найважнішим оборонним одночасно випадовим пунктом на одинокому морському шляху з Азії на Захід і Схід.

Цей остров для Анґлії »придбав« сер Раффлес у 1819 р. Анґлійська морська експанзія доходить до свого вершка за Пітта Молодшого († 1806). У 1795 р. здобуто Цейльон, 1800 р. Мальту, 1810 р. Мавритію, 1815 Капштад, 1819 р. Малаї, експанзія на Індії і т. д. Анґлійці, захопивши таку важну опору, як полуднево-східне узбіччя маляйського циплю, докладають усіх зусиль, щоб джунґлі й багна замінити на твердині. І це їм вдалося, коштом міліонів штерлінґів, потоком крови й поту кольорових невільників анґлійського »джентельмена«.

Будучи в союзі з Америкою Анґлія готовила виразно Сінґапур у своїй імперіялістичній політиці проти Японії. Її природним союзником була ворожнеча японсько-большевицька й на тій давній ворожнечі Анґлія будувала свої напасницькі пляни. Зміна політики зглядом себе цих двох держав була громом з ясного неба для плянів Анґлії. А що найцікавіще, що саме японські військові знавці виказали, що ця твердиня, на яку анґлійці стільки покладали надій, не є страшною. Анґлійці з прикрістю мусіли до цього признатися та свої давні похибки направити новими зміцненнями й укріпленнями.

Більша частина японського експорту переходить через Сінґапур, а без цього експорту японцям загрожувала б голодова смерть. Марево голодової смерти кожному страшне й кожний перед ним борониться, а тим більше, бороняться таки експанзивна нація, як японці. Чи вони чинно докажуть ці свої твердження щодо малої вартости Сінґапуру, як морської твердині, викаже найближчий час. Тимчасом дві нації Берлін—Рим—Токіо упімнулися зброєю за свої права, третя нація цього трикутника жде. Та все ж таки можна вже наглядно бачити цю надзвичайну прецизність, і вартість політики цього трикутника.

Я. Домазар.

Кивот Старого Завіту. Це ж документ, що історія з жидами не від нині.

Усі музеї Риму зачинені. Уже не можна піти відвідати найкращу з усіх Киренейську Афродиту, нарадуватися її молодечістю, силою, красою і гармонією; не можна глянути в ті палкі, чорні очі Форнаріни, що спалили молодого Рафаеля, що й по чотириста роках палять і досі усіх поклонників; не подивитесь на ту красуню А. Канови - Паоліну Бонапарте, що не перестає чванитись яблуком Еви; не можна кинути оком на ті розкішні музи Рафаеля, що в палаті Фарнезіни, на хмарах знімаються: усе те зачинене, а деяка з них напевне сховалась у холодну пивницю, щоб врятуватись перед жорстоким Марсом.

У цю війну ніхто не такий дивний як жіноцтво. Зверніть увагу на таке: чоловіки, наречені, приятелі пішли на війну, а жіноцтво, саме тепер, за диктатом ясновельможної пані Моди, починає бути ще чепурніше і починає носити короткі суконки, а це зовсім зайве. Адже тепер, у це молоде літо, коли Рим і його городи залиті сонцем і ріжноколіровим квітом оліяндрів, а коли ще збитошно і крадьки й місяць у небеса знімається і ці неткнено чисті й проникливі запахи квітів оліяндрів, міртів розливаються у пристрастних просторах італійської ночі, — то суконка може бути зовсім сміло довга. Та нічого тут не вдіємо: жінка знає, що робить.

А на склонах Монте Маріо останні акорди кидає у тишу воєнної ночі — соловей. І рівним, ледачим, продовжним і заколисним ритмом співають цикади.

—о—

Совітсько-турецькі торги

Політичні й дипльоматичні кола уважливо слідкують за розвитком турецько-совітських взаємин. Притоку до цього дали між іншими ревеляції німецької білої книги і відїзд совітського посла Терентієва з Анкари, що 12. липня ц. р. прибув до Москви. Турецька преса завзято промовчує всі ці факти.

З виїздом Терентієва до Москви звязують вияснення турецько-совітських взаємин у справі Дарданелів. Слід відмітити, що і закордоном, як і теж визначні турецької політики підкреслюють, що цей турецько-совітський дарданельський вузол з острахом прийдеться розвязати. Всеж уже в найближчих днях між Туреччиною і Совітами положення вияснится.

—о—

З українського життя

СВЯТО ГЕРОЇВ У ВАРШАВІ.

Старанням Варшавського Українського Комітету відбулась 6 липня академія з приводу роковин трагічної паризької та ротердамської події. Найбільша варшавська саля кіна „Рома" була вщерть виповнена місцевим українським громадянством. Серед приявних були представники німецьких установ, армії та білоруська й грузинська кольонія. Мистецько удекорована сцена з портретами обох Великих Синів Народу, з золотим тризубом на темному тлі аксамітної занавіси, робила маєстатичне враження. Декорацію виконали місцеві мистці під проводом проф. П. Мегика.

Академію відкрив адмірал фльоти В. Савченко Більський. Про ідею і значіння цього свята у короткій змістовній промові сказав Провідник Комітету полк. М. Поготовко. Для чужинців були пояснення в німецькій мові.

У поважному скупченні й стоячи, вислухали приявні „Клич полягли Героїв", що його відчитав плк. М. Куликівський. Хор під орудою В. Божика виконав пять пісень, дібраних до настрою академії. Між співами хору чергувалися і сольові виступи М. Ольхового та Й. Корнилюка. Маленький С. Корнієнко бадьоро продеклямував вірш Олеся: „Ще громом вибухнуть повстання". Як завсіди, повна стриманого патосу була деклямація п. Наталії Попович.

Національний гим, підхоплений усією салею, закінчив свято.

—o—

СВЯТО МОГИЛ У ЧУЛЧИЦІ

Дня 16. червня ц. р. в селі Чулчиці Великі на Холмщині старанням околичних українських учителів відбулося свято могил. На цвинтарі біля церкви висипано провізоричну могилу та поставлено великий березовий хрест. На могилі зложено багато вінців зі стяжками в національних кольорах. Панахиду відправив місцевий парох о. Глицький, а промову виголосив один із учителів.

Також незвичайно гідно наше село відсвяткувало 23. травня ц. р. другі роковини трагічної смерти сл. п. Є. Коновальця. Дня 25. травня ц. р. відсвятковано жалібні роковини смерти головного отамана Симона Петлюри. Жалібні роковини почались панахидами за душі вождів українського народу. Панахиди відправив в українській мові місцевий парох о. Глицький, на закінчення яких шкільний хор під проводом управительки школи Г. Субій відспівав »Боже Великий Єдиний«. Після панахид відбулись у школі академії, в яких узяли участь ученики чулчицької школи та 3-ох сусідніх шкіл, а саме: Чулчиць-Малих, Сайчиць і Зарічча. Селяни прибули теж численно на академії. На академіях виголошено відповідні реферати, відбулися деклямації шкільних дітей і відспівано пісні. Оба свята закінчено відспіванням національного гимну.

—o—

В РОКОВИНИ РОТЕРДАМСЬКОЇ ТРАГЕДІЇ

Роковини ротердамської трагедії вшанувало село Береска жалібною академією в середу 22. травня ц. р. в год. 9-ій вечором. Перед академією розпродано чорні кокардки, а призбирані гроші 28 зл. віддано на У. Н. Ф. На програму склалося вступне слово учит. Івана Намуляка, реферат про життя і діяльність вожда — Грицковяна Михайла, деклямації та пісні. Програма була коротка, але добре підібрана. Свято закінчилося відспіванням національного гимну і пісні »Не пора«.

В четвер 23. травня ц. р. в год. 12-ій відправлено в місцевій церкві панахиду, в якій взяли участь крім всієї дітвори і молоді, теж і старші.

—o—

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В ХОЛМІ.
КУПЕЦЬКИЙ КУРС.

Заходами Секції Купців зорганізовано в Холмі фаховий курс як для купців-українців, що вже ведуть торгівлю, так і для тих, що мають намір зайнятися нею. Виклади відбуваються в домівці української гімназії і мають тревати 6 тижнів. Курс проходять 46 осіб. Кермує ним проф. Луговий.

Відкриття курсів відбулося дня 24. червня в салі гімназії. За президіяльним столом засіли: провідник Укр. Холм. Комітету п. А. Павлюк, шкільний інспектор др. Білик, ред. В. Островський, дир. гімназії др. Вовк, проф. Луговий і голова секції п. Миколайський, який відкрив зібрання промовою про мету курсу. В тому моменті прибули й засіли за столом представники німецької влади: заступник крайсгавптмана п. Вебер, комісар міста п. Остернак і предсідник шкільної ради др. Борман.

Крім представників влади, які вітали курсантів і висловили їм свої побажання щодо науки й ведення торговлі, промовляли п.п. Павлюк, Білик, Островський, Луговий і Миколайський.

—o—

ЗАКІНЧЕННЯ ШКІЛЬНОГО РОКУ.

Дня 29. червня в салі української гімназії (будинок б. духовної семинарії) відбулося урочисте закінчення шкільного року цієї гімназії і початкової школи. П. директор Вовк запросив до президії: адміністратора православної церкви протопресв. о. І. Левчука голову У. Комітету п. А. Павлюка, голову „Рід. Хати" ред. Островського, директора Союзу Кооператив п. Іванева, шкільного інспектора д-ра Білика, члена Церковної Ради п. В. Косоноцького й п. о. В. Мархеву.

В салі ми бачили багатьох батьків і матерей, діти яких закінчували шкільний рік. Чимало з них — селяни з близьких і дальших околиць.

Після промов, які виголосили представники зорганізованого громадянства, промовляли учні Степан Плис, Люба Ющуківна й Юрко Стельмащук, які в зворушливих словах дякували п. директорові, професорам і укр. організаціям, а в першій черзі Укр. Холм. Комітетові за опіку. Зворушила всіх промова Стельмащука, втікача з Волині.

Сердечну вдячність директорові, учительському персоналеві й представникам організацій школярі наочно підчеркнули тим, що всім вручили великі китиці роскішних гвоздиків.

Гімназійний хор під орудою проф. Маївського відспівав на початку свята „Юнацька армія", а на закінчення — нац. гимн.

—o—

СВЯТО МОЛОДІ

Заходами шкільного інспектора д-ра Білика й при помочі українського громадянства, а зокрема зорганізованого жіноцтва, дня 30. червня ц.р. відбулося в Холмі величаве „Свято Молоді" для української школи ім. короля Данила в Холмі й сільських шкіл у повіті.

Свято почалося ранньою полевою Службою Божою на верхній Даниловій Гірці. Стрункими рядами проходили туди школа за школою, зі жовто-блакитними прапорцями, з деревляними косами для вправ, з „шаблюками", у віночках на голові, в хусточках, з вишитими на плечах рушниками — для вправ. Зїхалося й зійшлося також багато батьків і гостей, щоб натішитися холмськими дітьми.

Службу Божу відправив і сказав гарне слово п.-о. свящ. Є. Борцевський. Співав гімназійний хор. Наприкінці молодь склала обітницю вірно служити свому народові.

Саме свято відбулося на майдані й в садку гімназії. На східцях величезного будинку зайняли місця представники німецької влади й українських організацій. Стрункими рядами продефілювало перед ними кільканадцять шкіл на чолі зо своїми учителями й учительками, які салютували їм підняттям руки.

Після цього німецькі гості й українські представники засіли на кріслах біля мурованих східців на тарасі. Відбулося урочисте підняття українського прапору під звуки національного гимну й інсп. др. Білик виголосив промову німецькою мовою.

По виконанні хорами гімназії та інших шкіл кількох пісень оголошена була годинна перерва на обід, а по обіді прийшли змагання в садку на окремій площі. Багато втіхи і вдоволення дали ці змагання малим і дорослим глядачам; — чергувалися: вправа гімназисток „Боже Великий", сільських дівчат вправи хустками й рушниками під звуки пісень, вправи хлопців з косами, національні танки, біг і т. д.

Особливо вирізнилися своїми строями й вправами холмська гімназія та сільські школи з Чулчиць Великих і Раколуп. Була одна школа й з красноставського повіту — з Верховини.

Чорні хмари вкрили небо й щаслива молодь мусіла покинути гостинний Холм та виряджуватися в дорогу додому.

Спущенням національного прапору закінчилося перше в Холмі велике Свято Молоді, якого Холмщина ще ніколи не бачила.

Поява на вулицях Холму тисячки української шкільної дітвори й великих мас старших селян зробила величезне враження на чужих мешканців Холму, бо ж їх 20 літ переконували, що тут українців уже нема... В. П.

—o—

СЕЛО ЗАМХ ТАКОЖ НЕ СПИТЬ!

Велике село Замх, пов. Білгорай, положене тепер недалеко східнього кордону, спало сном спокійним аж до розвалу »моцарства«. До світової війни Замх був під російською займанщиною. Царизм і польська неволя залишили по собі сильне пятно. Друковане слово не мало доступу до села. Польські поліціянти переслідували місцеве українське населення за рідну мову, за рідну пісню. Церкву перемінили на »косьцюлек«, а православних навертали відомими методами на »вяреи католіцкон«. В народній школі не вчили української мови, хоч до школи ходило 82% українських дітей. Тому населення прийняло дуже приязно українських учителів, які прибули до села по розвалі Польщі. Місцевий комітет подбав про приміщення для школи, помешкання та харч для учителів; крім того дав ще підтримку українському комітетові в Тарногороді квотою 200 зол. Почалася праця у школі. Діти горнулись до школи, щоб вчитись рідньої мови, а батьки раділи, що вкінці щезла польська школа. Одночасно почалась праця на вечірніх курсах, де старші вчились рідньої мови, історії та німецької мови.

Заглянули до нас теж аматорські гуртки із сусідніх сіл та уладили такі вистави: »Св. Миколай«, »Невольник«, »На широких степах України«. Відбулась панахида за полягли під Крутами, за Шевченка, а шкільні діти уладили концерт у честь Пророка України. Це зробило велитенське враження на присутніх. Далі в селі основано свою кооперативу перебравши майно »спулдзельні«. І нині в Замсі можна побачити дуже часто рідний часопис, книжку, співаник та багато наших відзнак. Праця піде ще краще, бо вкінці починають до нас заглядати делегати з Чесанова. Гірше покищо виглядає справа з адміністрацією, але віримо, що польський солтис та польська поліція підуть собі на відпочинок і на їхні місця прийдуть наші люди. Віримо, що в короткому часі буде звернена наша церковця. Не від речі буде щиро подякувати шк. інсп. Неєві Андрієві за важку працю при організації шкіл у Білгорайщині, а за працю в нашому селі щира подяка упр. Василезі Любницькому, який дійсно не дармує і старається якнайкраще зорганізувати життя нашого села.

—o—

»СВЯТО ВЕСНИ« В КОРОЩИНІ

До світової війни наше село дуже горнулося до культурно-освітньої праці. Зпоміж себе видало аж 8 осіб з вищою освітою. Село мало нову гарну церкву і до неї належало 3 волоки землі. Підчас світової війни село спалено, а люди виїхали до Росії, звідкіля почали вертатись на свою рідну прадідівську землю в роках 1920—22. За польських часів положення сильно погіршилося і під господарським оглядом. Українцям не давали змоги вчитися, церковну землю відібрали і віддали її мазурським зайдам. У ті сумні часи нового лихоліття і повної руїни національного життя не було в цьому великому і заможньому українському селі ніякого українського товариства! Зате були тут »стшельци«, »гарцежи« (недалеко містечко Тереспіль) і »коло млодзежи вейскей«, була ще горілка і пяні гулянки молоді... Той страшний стан, та руйнування народньої душі і почувань тревало в Польщі аж до її ганебного упадку.

З приходом німців у селі змінилося на краще громадяни почали робити заходи у справі оснування української школи і добилися з Білої від Українського Комітету свого вчителя, який прибув до нас при кінці грудня м. р. За його допомогою почалось у нашому селі нове культурно-освітне життя. Учитель, не зважаючи на погані матеріяльні умовини і на перешкоди польського управителя школи та місцевих ляхів, при допомозі Сільського Українського Комітету, зайняв пів шкільного будинку на науку українських дітей. Молодь і старші радо горнулися до освітньої праці. Зимовою порою відбувались у школі освітні курси української мови та історії, читання української літератури і наука німецької мови для молоді і старших та проби мішаного хору. Засновано теж кооперативу »Єдність«, що обєднує до-тепер 60% самостійних господарств і добре розвивається завдяки пильности свого справника. В березні відбулося в селі перший раз свято в честь Т. Шевченка. З цієї нагоди уладжено концерт при участи школярів і дорослої молоді, яка дуже гарно виконала декілька українських пісень. У провідну неділю після Великодня відбулося »Свято весни« з багатою і різноманітною програмою, на яку склалися співи і гагілки наймолодших школярів, слово представника Сільського Українського Комітету, деклямації молоді, співи мішаного хору і весела дитяча песа С. Васильченка »Свекор«, де головну ролю гарно відограв семилітній ученик В. Демчук. На святі були приявні гості зі сусіднього містечка Тересполя і сусідніх сіл, багато місцевих громадян і німецькі гості. По концерті відбулося спільне »свячене«, в якому взяли участь запрошені гості, і головно молодь, що сама улаштувала перший раз у своюому селі свячене. Опісля відбулися ще вечерниці для молоді, що тревали до год. 10-ої вечора. Село Корощин вже давно не бачило в себе такого милого свята і стільки гостей.

Побажати б тільки одного: едности і згоди поміж собою, між дітьми одного українського народу, про що щоденно моляться в школі ученики, як співають: »В единості сила народу, Боже нам единість подай!« Нехай населення Корощина памятає, що тільки в »единості сила, а в боротьбі перемога!« Нехай усі разом витревало працюють і борються з перешкодами, що спиняють їх кращий розвиток.

—o—

З голосів преси.

Нові течії на південному Сході

»Франкфуртер Цайтунг« з 9. ц. м. подає на першому місці обширну кореспонденцію свого кореспондента з Білгороду, в якій пише він про рефлекси німецької перемоги у громадсько-політичній думці народів европейського південного Сходу. Автор звертає з притиском увагу, що річ іде не тільки про те, що ті, які раніш вірили у перемогу Франції й Англії, тепер піддали цей погляд ревізії та що вони втратили свій раніший респект для Англії. Річ іде теж про шукання нових шляхів, нових форм, які для кожної окремої балканської держави підходили б з уваги на нову ситуацію Европи та новий европейський порядок у найближчій будуччині.

»...Таким робом настанова на нові відносини це не тільки простосовування себе до нового укладу сил, тільки вона стає частиною тої европейської революції, яка знайшла свій найяскравіший вислів у війні між Німеччиною та західними великодержавами, але властиво велася вже й перед її вибухом. Тому, що німецький успіх у тій війні вийшов по-правді з нових життєвих форм, що їх дав Німеччині Адольф Гітлер, то Німеччина дістала леґітимацію служити тепер як первовзір і вчитель, хоч як неохоче піддавався би дехто тій керманицькій місії німців. Помалу шукають люди шляху до нових життєвих форм. Річ іде не тільки про технічні питання авторитарного державного устрою. Старої дійсности демократії ніде вже нема та скрізь правлять уже віддавна більш-або-менше диктаторськими засобами. Але той характер правління не мав ще тривкого ґрунту під ногами. Тепер люди нащупують за тим ґрунтом, що став би теж підвалиною нового европейського ладу. З кожного південно-східнього краю зголошуються познаки того першого розвоєвого періоду. Справжні сили нових часів стоять ще поруч із безкровними імітаціями. Нелегко відрізнити правдиве від фальшивого. Тільки на дальшу мету можна розпізнати, якими силами розпоряджає кожний окремий край.

Зрозуміло, що та нова переорієнтація зустрічає чималі перешкоди. До них належить напр. також старе поняття невтральности. Воно не зовсім добре підходило вже тоді, коли воєнна ситуація ще не вияснилась. Більшість держав надавала своїй відсутності серед воюючих держав деяке виразне забарвлення, яке знайшло свою формулу у прийнятому згодом вислові про »неведення війни«. Науковці прийшли були до переконання, що коли невтральна країна, яка зберігає з обома воюючими партіями нормальні, себто основані на відносинах заперед війни взаємини, то цим вона в даних обставинах приносить більше користи одній партії, ніж другій. Ось професор державного права атенського університету Спіропульос займався питанням, що рівномірне становище невтральної держави супроти обох ворожих таборів не суперечить міжнародньому праву, хоч би навіть тільки один табор витягав користи з такої рівномірної постави того невтрального краю. У випадку Греції, яку атенський правник мав перед очима, ту користь мали західні держави, які могли користуватись тонажем грецької фльоти. Але здебільша у балканських державах користала Німеччина через свої торговельні звязки, які проломлювали широку щілину в англійській бльокаді. Отже понад невтральністю, яка хотіла зберігати такий сам підхід до обох воюючих сторін, життя ставить вище, маючи більший звязок з географічними та господарськими умовами, ніж теоретичними міркуваннями... А все ж, старе поняття про невтральність тільки дуже поволі відступає своє місце новій концепції про европейську спільноту долі...«

Автор піддає у сумнів, чи для балканських держав вистане переконання, що можна буде на далі поклонятися старим богам суспільного ладу, якщо вони лише закордонно - політично переорієнтуються, себто змінять своє відношення до великодержав, відповідно до висліду війни. »Річ іде про глибоку переорієнтацію духа, яка буде ще йти у найближчих тижнях та місяцях«.

Франція з двома обличчями

»Кракавер Цайтунг« з 12. ц.м. у кореспонденції з Берліна іронізує на тему »старих людей, метод і ідей«, які далі діють на терені Франції. Навязуючи до зміни французького устрою, автор твердить, що це тільки вивіска на зверх та що вислів »революція«, яким французькі ґазети характеризували національні збори у Віші, це фраза, призначена на експорт.

»...Це офіційна, призначена для світа, фразеольогія. За сценою діють далі, як і раніш ті самі діячі, які ще кілька тижнів тому робили нагінку проти Німеччини, пресою надалі кермують ті самі люди, які беззастережно підтримували тих самих політиків, які — напр. як Еріо і Леон Блюм, що й тепер увихаються у парляментарному танку у Віші, — ґрають там першу скрипку. Напр. Еріо не допустив внеску під розгляд парляменту, щоб потягнути до відповідальности тих, які спричинили французьку катастрофу. Як він міг би зробити це, коли ж він сам належав до тих спричинників, хоч і не еміґрував, як багато інших!

Що »рутиністи« французької політики нічого не навчилися та нічого не хотять навчитися, тільки рішені надалі провадити парляментарну гру, з усіми її виродженими проявами, це видно хоч би з отих смішних коментарів, що їх читаємо з нагоди голосування національних зборів. 80 голосів впало проти урядового законопроєкту. (»За« голосувало 569 — Прим. Ред.). Але парляментаристи вираховують, що в дійсности проти Петена було 363 послів, тобто рахувати також тих, які були неприсутні... Є теж чимало людей у Віші, які висловлювали своє вдоволення, що дехто голосував проти Петена, бо вони бачать в опозиціоністах »чесних людей, які вірно стоять при старих правах і свободах демократичної республіки«... Отже парляментарний театр іде далі без зміни. Тільки на фасаді хотять люди додати нові прикраси. Але вже знаходяться люди, які й ту нову прикрасу хотіли б скинути геть, а те, що залишилось, було б Францією, такою, як вона завжди була.«

У тій самій ґазеті з чергового дня, себто з 13. ц. м., коли прийшла вже звістка про доконану зміну на становищі голови французької держави, яким на місце президента Лебрена став »шеф французької держави« Петен, знаходимо у щоденній рубриці малого фейлетону некрольоґ III Французької Республики. Після історичної пригадки важкого породу, з яким III Републіка після упадку Наполеона III. на світ (вибір Тіера 31. серпня 1871 р. президентом, який — хоч вибраний на три роки — відійшов вже по двох роках, потім Мек Магона, врешті Греві) — автор вказує на постійний внутрішньо-політичний неспокій за ввесь час тривання републиканського устрою у Франції, названого самими французами »гнилою републикою«.

»...Неодин француз не почувався у тій державі добре. Тепер таки доля постигла її, дарма, що не можна знати, як на будуче виглядатиме обличчя Франції. Тільки одно певне: Третя Република, Ельдорадо партійницьких адвокатів, уже не живе. Але тому, що старі люди ще живуть і що з ними живе старий дух, то зовсім можливо, що одного дня залунає знову голос, який тоді звучатиме так: »Хай живе Четверта Република«...

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ЛИПЕНЬ.
16. Вівторок — Анат. і Мокія
17. Середа — Андрея крит.

НЕ ВІЛЬНО ПОСИЛАТИ ГРОШЕЙ В ЛИСТАХ! Звертаємо увагу, що не вільно посилати грошей в листах, бо це не тільки не дозволене, але навіть підлягає карі. Передплату належить посилати тільки чеками або звичайними переказами. Просимо не присилати грошей у листах, бо це не дозволене. Звичайних поштових значків із Німеччини теж не присилати. Ці значки тут неважні.

Адміністрація »Краківських Вістей«.

ЖІНОЧИЙ В. В. М. закликає жінок вступати в члени. Вправи на площі (Краків, Ґжеґужецька ч. 18) відбуваються в такі дні: середа і пятниця від год. 18.30, в неділю в 7-ій рано.

ЖІНОЧА СЕКЦІЯ при т-ві »Просвіта« подає до відома, що дитячий садок буде відкритий і підчас шкільних ферій. Приймається дальші вписи в домівці т-ва, Краків, Ринок 12/II, між год. 9—1. Садок веде фахова сила.

— СЕЛО ВОРОБЛИК ДЛЯ НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ. Збірку металів для німецької армії, зорганізовану з власної ініціятиви Українським Центральним Комітетом у Кракові прийняло українське населення прихильно. Хоч металі здебільша вже зложено при нагоді інших збірок, проте українське населення на поклик У. Ц. К. взяло масову участь у збірці. Про становище й участь населення може свідчити такий факт: Село Вороблик Королівський, повіт Коросно, одно з тих сіл, характеристичних для Лемківщини, в якому недостача й голод нераз заглядають до скромних хат мешканців, а на збуток немає в них майже нічого, вирішила підчеркнути свою участь у загальній акції, жертвуючи церковний дзвін на збірку металів. Цей гідний наслідування почин є яскравим свідоцтвом відношення українського населення до побідної німецької армії.

МОСКВА ЗАПЕРЕЧУЄ

Знамення дементі ТАСС-а.

Москва, 14. 7. — Московська урядова аґенція ТАСС повідомляє, що в останніх днях закордонна преса поширювала вістки про те, що Совіти вислали до Туреччини ультімат з територіяльними домаганнями. ТАСС підкреслює, що ті вістки неправдиві.

ЗМІНИ В СОВІТСЬКІЙ ВОЄННІЙ ФЛЬОТІ

Москва, 14. 7. — Урядово повідомляють, що на основі рішення ради народніх комісарів у Москві позбавлено уряду членів колеґії совітської воєнної фльоти. Усунено Емеліянова, Оберодова, Сідіна й Безрукова. Народня совітська рада назначила на ті місця Петрова й Кіріченка. Вони обидва призначені заступниками комісаря воєнної фльоти. Дальше покликано до колеґії воєнної фльоти Апокіна й Балахова.

ДЕННИЙ НАКАЗ МУСОЛІНІЯ

Рим, 12. 7. — З приводу першої італійсько-англійської морської битви, що закінчилася перемогою італійської зброї, Мусоліні оголосив денний приказ до армії, в якому відмічує хоробрість свого воя́цтва.

ЗАБОРОНА ФАШИСТІВСЬКОЇ ПАРТІЇ В АНҐЛІЇ

Аґенція Райтера подає, що міністр внутрішніх справ заборонив діяльність фашистівської партії в Анґлії.

ЯПОНСЬКА ПРЕСА ДОМАГАЄТЬСЯ ЗІРВАННЯ ВЗАЄМИН З АГЛІЄЮ

Токіо, 12. 7.— З уваги на те, що Анґлія дальше постачає зброю китайському маршалові Чай-Кай Шекові, японська преса з обуренням домагається зірвання взаємин з Льондоном. Часопис »Ніші-Ніші« стверджує, що Анґлія дає Японії притоку до зірвання усіх взаємин. Японське населення готове дати допомогу армії, якщо цього вимагатиме справа.

ЛІТНІ ВАКАЦІЇ —

це чергова нагода понести дитячу й юнацьку книжку та пресу під кожну стріху нашого села!

ПОШИРЮЙТЕ МАСОВО

»МАЛІ ДРУЗІ« і бібліотеку для дітвори »МОЯ КНИЖЕЧКА«.

Досі появилися:

1. Вуйко Влодко: **Пригоди Юрчика Кучерявого.** Нове, перероблене видання. 62 ілюстрації. Ціна 1 зол.
2. Іван Франко: **Мурко й Бурко.**
3. „ „ **Заяць і Медвідь.**
4. „ „ **Лисичка-черничка.**

Байки з ілюстраціями. Ціна по 0,25 зол.

5. Г. Х. Андерзен: **Дикі лебеді** — казка, 33 ілюстрацій. Ціна 0,50 зол.

Українські народні казки й байки:

6. **Коза-дереза, Колобок.**
7. **Лисичка-сваха.**
8. **Лисичка-сестричка і вовк пане-брат.**
9. **Торба.**
10. **Горобець і билина, Кіт та осел.**
11. **Козел і баран, Рукавичка, Господарство.**

Всі казки багато ілюстровані в ціні по 0,30 зол.

Є в друку і на днях появляться:

1. Роляник: **Пригоди Ґномика-Ромтомтомика** — багато і прекрасно ілюстроване видання в II. частинах.
2. Г. Х. Андерзен: **Цісарський соловій і Дівчинка з сірниками.**
3. Брати Ґрімми: **Казки й інші.**

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО, КРАКІВ, вул. Кармелітська 34/II.

ОГОЛОШЕННЯ

Комісарська Управа Фірми Краків, Ринок число 30.

ЯКІВ ҐРОС

поручає українській клієнтелі порцеляну, кришталі, лямпи

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Дрібних оголошень на кредит не поміщуємо. Просимо присилати гроші водночас із текстом оголошення! Цінник оголошень поміщений у кожному числі на останній сторінці вдолині.

ПЕТРІВ ЯРОСЛАВ, стараємося про звільнення. Петрів Зоню, відізвіться! — Галань Г., Краків, вул. Ожешкова 7.

КОПЕНГАҐА. В. П. Д-р М., бувший Кореспондент »Нового Часу« в Данії. Подайте Свою адресу до »К. В«. Вітаю Вас! **П. С-ий.** 5-?

Пошукую брата **Кіндрата Кальбу з 22. п. арт.** Либонь перебуває в німецькому полоні. Зголошення до »Кр. Вістей«. 678 4-8

Адвокат **ЯРОСЛАВ ГРИНЕВИЧ** відкрив свою канцелярію в Грубешові, напроти пошти. 681 4-10

Катерина Бап шукає за Обою та Евою Бап. Хто знав би щонебудь про них, хай ласкаво зголосить до Адміністрації »Кр. Вістей«. 696 2-2

Знайомим із Чорткова та рідні подаю свою адресу: Д-р Осип Сось, вет.-лікар Eichstädt (Dąbie), Krs Wartbrüchen (Posen). 703 1-2

Уневажнюю згублену виказку (авсвайс) ч. 1.810 виданий Українським Допомоговим Комітетом у Кракові. Знахідне прошу віддати на адресу: Марія Дзюба, Краків, вул. Ожешкової ч. 7. — друкарня.

Вправного соліцитатора в контрактових і спадщинних справах, який теж добре пише на машині, — прийме зараз нотаріят у Белзі. (Krs. Hrubieszów). 704 2-2

Д-р Р. Ґоцький — внутрішні недуги — Краків, вул. Дунаєвського 1. Приймає в годинах: 14—16.30. 705 2-3

Пошукую п. Павлину Дзібій і Євгена Будзиновського зі Станиславова. Хто знав би щонебудь про них, прошу подати на адресу: Шк. інспектор Михайло Ґамула в Перегримці, пошта Жмигород, Bezirk Jaslo 706 1-1

Може хто знає вільне місце гайового, сторожа, кухаря, або т. п. Маю 15 років практики в рільному та лісовому господарстві. Маю на те посвідки. — Прошу писати на адресу: Wasyl Ostapczuk Gut Katschkau post Schmückert kr. Lissa. 707 1-2

Шукаю товаришів із Горайця, — Стасик, Чорний, Кундзіравий, Вайс і Дмитро Ґах, подайте адресу: Ступак, Udenhauser. Kr. Alsfeld. 708 1-1

Дмитро Лапін із Бущі, подай адресу до »Кр. Вістей«. Брат С. 709 1-1

Шукаю Друзів із Ласківців, пов. Теребовля. Подайте свої адреси для Поперечного Дмитра до Адм. »Краківських Вістей«. 710 1-3

Розводи в Духовному Суді веде та в справах розводових інформує Консисторський Оборонець Павло Денисенко, Варшава, Вспульна 60/4. 4-6 600 3-7

Фелони, теольоґічні книжки (німецькі, польські) доставляє **»КУЛЬТУРА«, Краків, св. Томаша 26.** 671 2-2

Грицю Луцик, що був у Stalag III. A, пиши та скоро зголосіться до Андрія на адресу: Петро Кислий, Грубешів (Комітет), вул. Люблинська 13. 711 1-1

Думич Василь, Стальова Воля ам Сан, Арбайтсляґер — шукає Піхацького Терентія та Степаника Василя зі Сторонної, пов. Дрогобич. Відізвіться! 712 1-1

ДАЄМО ПРАЦЮ! »Українське Видавництво« у Кракові, Кармелітська 34/II шукає жінки-українки до впорядковування льокалів В-ва. Винагорода згідно з умовою. Зголошуватися НЕГАЙНО! 2-3

Шукаємо жінок або мужчин

до розношування »Краківських Вістей« передплатникам у Кракові. Праця від 15 год. попол. в понеділок, середу і пятницю. Винагорода після умови. Зголошення приймає щодня **Адміністрація — Кармелітська 34/II.** 3-3

Otto Perutz 688 1-5

Trockenplattenfabrik G.m.b.H. München, подає до відома, що **представництво та складницю фотографічних фільм, кліш і ін. фотографічного приладдя перебрав Д-р Іван Малько**

його СКЛАДНИЦЯ та КАНЦЕЛЯРІЯ Краків, Фльоріянська 6/9.

Видавництво Юрія Тищенка

має на складі великий вибір своїх і чужих українських книжок, образів і карток,

а також усі видання »Українського Видавництва« у Кракові та закордонні видання. Замовлення виконується негайно, по надісланню грошей. Гроші слати до Видавництва, або на адресу УНО в Берліні — конто Юрія Тищенка.

Адреса для листування й замовлень: Jurij Tyscenko, Nakładatelstvi, Praha II. Zitna 13, Protektorat B. u. M. 689 1-3

„Küche und Heim“

:-: Inhaber Bruno Galuszka :-:

ГУРТІВНЯ КУХОННОГО ПРИЛАДДЯ

ЕМАЛІЯ
АЛЮМІНІЙ
СКЛО
ФАЯНС
ПОРЦЕЛЯНА

Краків, Agnesgasse 2.

579 8-25

Гуртівня шкіри ф-ми КІНСТЛЕР і Сини

Краків, вулиця Дітля ч. 44.

в Українській Комісарській Управі — поручає

шкіри різного роду — тверді та мякі.
Продажа тільки на картки.

Технічне знаряддя найдешевше купиш у фірмі **„ЗЕНІТ“**

КРАКІВ ВЕСТРІНҐ Ч. 6.

Українська Комісарська Управа.

Українці купують

порцеляну
скло
кришталі

у фірмі **ЯКІВ ДІНЕР**

Краків, вул. ШЕВСЬКА 20.

Treuhänder — Paul Schwarz

Оголошуйтесь в „К.В.“

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: **Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.**

МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: **1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: **30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.**

ПЕРЕДПЛАТА **»Кр. В.«: Цінник передплати поданий на першій сторінці. Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати.**

КНИЖКИ: **Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.**

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: **Гроші на передплату чи книжки з Генерал-Губернаторства належить посилати переказами або чеками нашого видавництва. PSch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини на адресу: „Ukrainische Nationale Vereinigung“ Berlin W. 50. Ansbacherstr. 15. З Протекторату на адресу: „Probojem“.Praha XIV-65 post. schr. 8.— Курс 1 нім. марки 2 золоті. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші.**

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво“, Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 230-39. З друкарні „Нова Друкарня Денникова“ під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter L. Chomiak Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag“ G. m. b. H. Krakau, Karmeliterstrasse 34. II. Fernsprecher 230-39 Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa“. Kommissarische Verwaltung. Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher: 102-79